

Høgskolen i Østfold

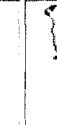

EKSAMEN

Emnekode: LBLHSTM13 LBLDSTM15	Emne: Språk, tekst og matematikk, heltid og deltid
Dato: 01.12.15	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Tillatte hjelpemidler: kalkulator og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Begge vil bli utdelt på eksamensdagen.	Faglærere: Birger Tollefsen Marion Elisenberg Christian Bjerke Linda Emilsen
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 6 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å skrive. Det skrives med sort eller blått på utdelte ark til dette formålet. Pass på at det blir tilstrekkelig gjennomslag på kopiene. Når du er ferdig, gjør du tegn til en vakt som kontrollerer oppgaven din før du kan gå.	
Sensurdato: 22.12.2015 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb seinest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Del A: Matematikkoppgaver:

Oppgave 1

De gamle egypternes tallsystem hadde følgende symboler:

						
1	10	100	1000	10 000	100 000	1 000 000

- a) Gjør om tallene 3547_{Ti} og 2475_{Ti} til egyptiske tall og bruk de egyptiske tallene for å regne ut $3547+2475$ og $3547-2475$.

Det romerske tallsystemet har følgende symboler:

I	V	X	L	C	D	M
1	5	10	50	100	500	1000

- b) Uttrykk disse tallene gitt i titallsystemet som romertall:
i) 1442 ii) 3995
- c) Gjør om tallene MCMXLV og MMMXL til tall i vårt titallsystem.

Oppgave 2

- a) Tegn og beskriv så presist du kan de geometriske planfigurene:
Kvadrat, rektangel, parallelogram, rombe, trapes og drake.
- b) Avgjør og begrunn om følgende påstander er sanne eller falske:
i) Et kvadrat er et spesialtilfelle av en rombe!
ii) En drake er et spesialtilfelle av et parallelogram!
iii) Et rektangel er et spesialtilfelle av et trapes!

Oppgave 3

I Pentagonia har de et posisjonstallsystem som oss, men i stedet for et titallsystem har de et femtallsystem med sifre som er lik våre (0,1,2,3,4). De har samme kalenderen som oss men tallene ser naturligvis annerledes ut siden de angir år, måneder og dager i sitt femtallsystem. På din reise i Pentagonia treffer du en veldig kjekk mann (eller kvinne) som du tar kontakt med. Du presenterer deg og dere blir godt kjent og bruker mye tid sammen. Datoen for ditt besøk er 27/9 2015_{ti} og du ser på en pentagonisk kalender hvor alle tall er i femtallsystemet.

- a) Hvilken dato har ditt besøk i den pentagoniske kalenderen?
- b) Du er født 8/12-1983. Regn om denne datoen til pentagoniske tall.
- c) Din venn skriver sin fødselsdato som 42/10-30432_{fem}.
Regn om hans fødselsdato til vårt titallsystem.
- d) Regn ut aldersforskjellen mellom dere med de pentagoniske årstallene.
Regn i femtallsystemet og se bort fra dager og måneder.

Del B: Kortsvaroppgaver om språk og tekst, svar kort på 3 av de 5 spørsmålene:

1. Forklar kort følgende begreper/uttrykk: «Den doble stemmen», rim, ikonotekst, verdiperspektivering
2. Forklar kort følgende begreper/uttrykk: overgeneralisering, førstehåndserfaringer og andrehåndserfaringer, fonologisk skriving
3. Beskriv kort hvorfor integrering er et mål og assimilering må unngås i barnehagen og ellers?
4. Beskriv kort hvorfor det er så viktig å arbeide med begrepsutvikling i barnehagen.
5. Beskriv kort hva reisestrukturen består av i en av bøkene fra pensumlista.

Del C: Langsvaroppgave om barns språkutvikling, svar på en av oppgavene under:

Enten:

1. Barns språkutvikling

«Når barn deltar i språklig samspill med andre, tilegner de seg ubevisst og gradvis også sjølve språksystemet» (Høigård 2013:115)

Gjør rede for barns språkutvikling på de fire følgende områder: fonologisk, morfologisk, syntaktisk og semantisk. Ta for deg barn i barnehagealder. Forklar deretter hvordan barnehagen kan tilrettelegge for at barnet utvikler kompetansen sin innenfor disse områdene.

Eller:

2. Dialogferdigheter – avhengig av både modning og læring

«En samtale mellom en voksen og et barn er preget av stor ulikhet på alle områder som er viktige når det gjelder å føre en samtale, som språkferdighet, kunnskap, erfaring, vurderingsevne og makt. (...) Den voksne blir en god dialogpartner for et barn først og fremst ved å være interessert i barnet og hva det sier» (Høigård, s. 70).

Drøft de to vedlagte dialogene, tekst 1 og tekst 2, ut fra replikktyper, ulike spørsmål, språkfunksjoner, turgiving osv. Vurder deretter de voksnes dialogferdigheter i de to dialogene.

Vedlegg:

TEKST 1: LEIK MED DUPLO

Anna (snart 2 år) er på besøk hos noen venner som har en stor kasse med duploleiker. Hun er snart ivrig i gang med å leike. Innimellom henvender hun seg til den voksne som sitter like i nærheten.

ANNA (viser den voksne at hun legger en duplomann i badekaret): Sova mann.

VOKSEN: Ja, der kan mannen sove.

ANNA (finner en rutsjebane og viser den voksne): Usabana.

VOKSEN: Ja, der fant du en rutsjebane.

Hvem skal rutsje på den?

ANNA holder opp en brannmann.

VOKSEN: Brannmannen skal rutsje.

TEKST 2: OL-MASKOTER

Det er samlingsstund i barnehagen. Denne dagen har barna med seg en leike som de får komme fram og vise og fortelle om etter tur. Silje, snart 4 år, har med seg Lillehammerdokkene Håkon og Kristin. Hun kommer fram og setter seg på fanget til den voksne og viser fram dokkene. Den voksne veit at Silje har slekt i England.

VOKSEN: Du hadde noen fine dukker med deg. Og så har de så fine kapper på seg. Jeg så at du hadde mange slike dukker med deg i dag. Var du på Lillehammer når det var OL?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Var du ikke det?

SILJE: Nei, jeg fikk bare dukkene.

VOKSEN: Fikk du dem? Hvem fikk du dem av?

SILJE: Tante Lindsay.

VOKSEN: Var det tante Lindsay som hadde kjøpt dem? Hun har sikkert ikke kjøpt dem i England. Jeg tror ikke de har Håkon og Kristin i England. Tror du det?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Nei, det tror ikke jeg heller, for de er ganske norske disse dukkene, med lyst hår og blå øyne og fine kapper. Hm? Jeg husker disse dukkene fra i fjor når det var OL her. Vet du hva OL er, Silje?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Det er når mange damer og menn går på ski, spiller ishockey eller går på skøyter. *(Tar på dukkene.)* Disse dukkene var maskoter under OL. Vet du hva en maskot er?

SILJE *rister på hodet.*

VOKSEN: Det er som et lite lykketroll. Det var Kristin og Håkon som var lykketroll under OL. De var søte, kan du tro. Det var mange små Håkoner og mange små Kristiner. Det var ti av hver, og *(tar på kappen til Kristin-dokka)* alle sammen hadde en slik fin kappe på seg og sprang rundt i Lillehammer. Ja, de var kjempefine.

SILJE *går tilbake til plassen sin.*